

1. Ovatko seuraavat väittämät tosia vai epätosia? (Perusteluja ei tarvita. Oikea vastaus: 1 p, väärä: $-\frac{1}{2}$ p, ei vastausta 0 p. Tehtävän kokonaispistemäärä pyöristetään ylöspäin seuraavaan kokonaislukuun.)

- (a) Jonon $x(-n)$ z-muunnos on $X(z^{-1})$.
- (b) FIR-alipäästösuodin suunnitellaan ikkunamenetelmällä ja toteutetaan laitteessa, jonka näytteenottotaajuus on 10 kHz. Tällöin laite poistaa taajuuden 4 kHz mutta ei taajuutta 2.5 kHz. Kun laitteen näytteenottotaajuus muutetaan kaksinkertaiseksi suodinta muuttamatta, molemmat taajuudet poistuvat.
- (c) Järjestelmä $y(n) = x(n-3) + x(n-2) + x(n-1)$ on kausaalinen.
- (d) FIR-suotimen vasteesta impulssille voidaan päätellä sen vaste mille tahansa herätteelle.
- (e) Jonon $y(n) = x(n+m)$ diskreetti Fourier-muunnos on $w_N^{nm}X(n)$,
- (f) Järjestelmä $\mathcal{F}[x(n)] = x(n)^2$ on lineaarinen.

2. (a) LTI-järjestelmän $\mathcal{F}[x(n)]$ impulssivaste on

$$h(n) = \begin{cases} 5, & \text{kun } n = 1, \\ 2, & \text{kun } n = 0, 2, \\ 0 & \text{muulloin.} \end{cases}$$

Mikä on kaskadin $\mathcal{F} \circ \mathcal{F}$ impulssivaste? (2p)

- (b) Eräs symbolilähde tuottaa viittä eri symbolia todennäköisyyksillä $p_0 = 0.4$, $p_1 = 0.23$, $p_2 = 0.22$, $p_3 = 0.1$, ja $p_4 = 0.05$. Generoi Huffman-puu ja Huffman-koodi. Paljonko on keskimääräinen koodisanan pituus? (2p)
- (c) Eräs lääketieteen sovellus mittaa potilaan aivosähkökäyrää, johon on sekoitettu sähköverkosta tulevaa häiriötä 50 Hertzin taajuudella. Sovellutuksen kannalta olennainen informaatio sijaitsee taajuusalueella 0–26 Hz. Järjestelmän näytteenottotaajuus on 150 Hz. Millaiset päästö- ja estokaistat tarvitaan, jotta verkkohurina poistuu ja varsinainen signaali säilyy? Mikä on pienin mahdollinen kertoimien määrä, kun suodinsuunnittelu tapahtuu ikkunamenetelmällä Hamming-ikkunaa käyttäen. (2p)

3. Oletetaan, että kausaalisen LTI-järjestelmän heräte $x(n)$ ja vaste $y(n)$ toteuttavat seuraavan differenssiyhtälön:

$$y(n) + 2y(n-2) = x(n) - x(n-1) + 0.5x(n-2).$$

- (a) Määritä järjestelmän siirtofunktio $H(z)$. (3p)
- (b) Piirrä napa-nollakuvio. (2p)
- (c) Onko järjestelmä stabiili? (1p)

